תלקיט ללימוד סנכרוני

גמרא בבא בתרא

12 שנות לימוד

תשפ״ז

שם התלמיד: _____

ת.ז. _____

מועד הגשה: חורף/קיץ

שם המורה: _____

שם היחידה: _____

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית, שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.

באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות בעל פה ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראי/ת הבחינה.

בהצלחה!

- כל הזכויות שמורות למשרד החינוך -

הנחיה למורה: שיום של המיומנויות במהלך המשימות

במהלך הקניית החומר וביצוע משימות התלקיט חשוב לא רק ליישם את המיומנויות אלא גם לשיים אותן במפורש בפני התלמידים.

כדי שהתלמיד יזהה את הערך בלמידה, יוכל לשחזר את הפעולה בעתיד, ויראה במשימה לא רק ביצוע אלא תרגול של כישורי חיים ולמידה.

בתלקיט משולבים שאלות מותאמות למפת המיומנויות, לפני כל שאלה כתוב את סוג המיומנות.

מבנה התלקיט ומפתח הערכה:

8 יחידות בחינה

<u>חלק א'</u> – מבוא לתושב"ע

יחידה – 1 מבנה המשנה והתלמוד
יחידה – 2 התמצאות במבנה דף הגמרא
יחידה – 3 מושגים וביאורי מילים

<u>חלק ב'</u> - סוגיות

יחידה - 4 משנה
יחידה – 5 היזק ראיה שמיה היזק או לא
יחידה – 6 סתירת בית כנסת
יחידה – 7 דיני גבאי צדקה, זכות ומעלת הצדקה
יחידה – 8 מבחן מסכם

<u>כל 8 החלקים בתלקיט הם חובה.</u>

<u>מפתח הערכה</u>:

מבוא
יחידה -1..... 6 נקודות
יחידה -2..... 6 נקודות
יחידה -3..... 12 נקודות
סוגיות
יחידה -4..... 14 נקודות
יחידה -5..... 14 נקודות
יחידה -6..... 14 נקודות
יחידה -7..... 14 נקודות
יחידה –8 מבחן מסכם.....20 נקודות
סה"כ לכל חלקי התלקיט 100 נקודות

יחידה 1

מבנה המשנה והתלמוד

מיומנות אוריינות מידע הערכת מידע ובדיקת מהימנותו.

1. **מבנה ששת סדרי המשנה**:

ציין את ששת סדרי המשנה לפי סדרם, והסבר בקצרה את נושאי הלימוד העיקריים של כל סדר.

_____

_____

_____

_____

2. **מסכתות בסדר נבחר**:

בחר אחד משש הסדרים, ופרט את שמות כל המסכתות הכלולות בו.

_____

_____

3. **ניתוח מסכת ספציפית**:

א. **באיזה** סדר משישה סדרי משנה ממוקמת המסכת שאתה לומד?

_____

ב. **ציין** שני נושאים מרכזיים שנידונים במסכת זו?

_____

_____

_____

4. **התפתחות התורה שבעל פה**

סדר את התקופות הבאות על פי רצף כרונולוגי נכון, מהקדום למאוחר. לאחר מכן, **כתוב ליד כל תקופה**, שני שמות של דמויות מרכזית שחיו או שני חיבורים תורניים בולטים, שנכתבו באותה תקופה?

גאונים, נביאים, אחרונים, תנאים, ראשונים, אמוראים, "אנשי כנסת הגדולה".

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

5. **השפעת ההקשר ההיסטורי על הלימוד**

הסבר את החשיבות של הבנת ההקשר ההיסטורי והתקופתי של החיבורים התורניים וכיצד ידע זה משפיעה וחיוני להבנת התורה וההלכה?

_____

_____

_____

_____

יחידה 2

התמצאות במבנה דף גמרא

שאלות למיומנות ניתוח מקורות ומבנה דף הגמרא

1. **הבחנה בין משנה לגמרא**:

הגדר את ההבדל התוכני בין **המשנה** ל**גמרא** בדף התלמוד.

_____

_____

2. **השוואה בין פירושי רש"י ותוספות** :

מדוע פירושו של רש"י נחשב לבסיסי יותר מפירוש תוספות, והסבר את ההבדלים המהותיים בין פירושו של **רש"י** לפירוש **התוספות** .

_____

_____

_____

_____

3. **מבנה הדף ושימוש במדורים**:

א. **ציין שלושה** מדורים נוספים המופיעים בשולי דף הגמרא, והסבר בקצרה את ייעודו של כל אחד מהם.

_____

_____

_____

_____

ב. **הדגם כיצד** לומד יכול להשתמש במדור "עין משפט נר מצווה" כדי להסיק מה המסקנה ההלכתית למעשה מתוך דיון הגמרא.

_____

_____

_____

_____

4. **מיומנות אוריינות חיפוש מידע תורני.**

א. אם היית רוצה לאתר את מקורו של פסוק או מאמר חז"ל מסוים המצוטט בגמרא, **כיצד** היית עושה זאת באמצעות כלים דיגיטליים?

_____

_____

_____

_____

ב. **נתח** את היתרונות והחסרונות של שימוש במאגרי מידע דיגיטליים ללימוד גמרא לעומת הלימוד המסורתי בדף המודפס.

_____

_____

_____

_____

5. **תן דוגמא** למקור בתלמוד שחיפשת בכלים דיגיטלים וכיצד בדקת את מהימנות התוצאה שקיבלת?

_____

_____

_____

יחידה 3

מושגים וביאורי מילים

מיומנות ניתוח והכרת התלמוד:

1. זיהוי דמויות וייחוסן התקופתי:

א. מנה ארבעה תנאים וארבעה אמוראים מרכזיים**?**

_____

_____

ב. ציין אילו אמוראים חיו בתקופת המעבר שבין חתימת המשנה לתחילת תקופת האמוראים?

_____

_____

ג. מהי החשיבות לזהות האם מימרא (הלכה, אמרה או קטע דיון) בגמרא נאמרה על ידי תנא או על ידי אמורא? והסבר כיצד ידע זה משפיע על הדיון ועל הבנתו.

_____

_____

_____

ד. מיהו התנא שחתם וסידר את המשניות**, ובאילו נסיבות היסטוריות ?**

_____

_____

ה. מי היו האמוראים שחתמו את התלמוד הבבלי**, ומה הייתה חשיבות חתימת התלמוד?**

_____

_____

_____

_____

2. מיומנות אוריינות שפתית - זיהוי מבני דיון תלמודיים:

א. מהי מילת הפתיחה המובהקת המציינת הבאת מקור ממשנה / ברייתא**?**

_____

_____

ב. מהי מילת הפתיחה לפני קושיא **, ומילת הפתיחה המציינת תרוץ ?**

_____

_____

ג. הסבר 3 מתוך המושגים הבאים .

א. מנא הני מילי: ב. היכי דמי: ג. תיובתא ד. איכא דאמרי ה. לימא בהא קמיפלגי.

_____

_____

_____

_____

_____

3. הכרה וזיהוי מידות שהתורה נדרשת בהם

א. הגדר את המושג "שלוש עשרה מידות שהתורה נדרשת בהן".

_____

_____

ב. הסבר מדוע הוא מהווה כלי יסודי לדרשת התורה שבעל פה.

_____

_____

_____

ג. ציין שלוש מתוכם, והבא דוגמא לאחד מהם.

_____

_____

חלק שני

יחידה-4 - משנה

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

השותפין

ישרצו לעשות מחיצה בחצר בונין את הכותל באמצע מקום שנהגו לבנות גויל גזית כפיסין לבינין בונין הכל כמנהג המדינה גויל זה נותן ג' טפחים וזה נותן ג' טפחים בגזית זה נותן טפחיים ומחצה וזה נותן טפחיים ומחצה בכפיסין זה נותן טפחיים וזה נותן טפחיים בלבינין זה נותן טפח ומחצה וזה נותן טפח ומחצה לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים של שניהם וכן בגינה מקום שנהגו לגדור מחייבין אותו אבל בבקעה מקום שנהגו שלא לגדור אין מחייבין אותו אלא אם רצה כונס לתוך שלו ובונה ועושה חזית מבחוץ לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים שלו אם עשו מדעת שניהם בונין את הכותל באמצע ועושין חזית מכאן ומכאן לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים של שניהם: **גמ'** סברוה מאי מחיצה גודא כדתניא מחיצת הכרם שנפרצה אומר לו גדור חזרה ונפרצה אומר לו גדור נתיאש

השותפין. שיש להן חצר בשותפות וכמו שאינן פתוחין לתוכו וכל חצירות שהם מכמים לפני הבתים הן ורוב תשמישן בחצר: **באמצע.** זה נותן מחלקו חצי מקום עובי הכותל וכן זה: **גויל גזית כפיסין.** הכל מפרש בגמרא (ג.): **הכל כמנהג המדינה.** אם מנהג לבנות בגויל אין חבירו יכול לומר איני חפץ אלא גזית: **זה נותן ג' טפחים כו'.** שעובי כותל גויל ו' טפחים ושל גזית ממשה ושל כפיסים ד' ושל לבינים ג': **לפיכך.** הואיל ובתחלת הבנין חייבום חכמים לבנות בין שניהם אם נפל הכותל לאחר שנים רבים אין האחד יכול לומר כל הכותל נבנה בחלקי ומשלי היו האבנים אע"פ שהוחזק יותר מחבירו וכגון שנפל הכותל בחלקו כדמפרש בגמ' (ד.): **וכן בגינה.** מחייבין את שניהן לבנות במקום שנהגו לגדור באמצע: **אבל בבקעה.** שדה הלבן: **מקום שנהגו כו'.** בגמ' (שם) מפרש מאי קאמר: **ועושה חזית מבחוץ.** מפרש בגמ' (שם): **ועושין חזית מכאן ומכאן.** להודיע ששניהם עשאוהו: **גמ' גודא.** כותל: **כרמים.** דקרי תנא לגודא מחיצה: **מחיצת הכרם.** שסמוך לשדה הלבן של חבירו: **אומר לו.** לבעל הכרם גדור אתה שלא יאסרו נפניך את תבואת השדה משום כלאים לפי שסמוך בעל השדה את זרעיו סמוך לגדר כדתנן בפרק שני (דף כו.) היה גדר בינתים זה סומך לגדר מכאן את אילנותיו וזה סומך לגדר את זרעיו מכאן וכאילן שם גדר תנן בפ' שני (שם) לא יטע אדם אילן סמוך לשדה חבירו אא"כ הרחיק ממנו ד' אמות כדי עבודת הכרם דהכי הוי כלאים: **חזרה ונפרצה אומר לו. לגדור:**

השותפין. הלא מיקון הדא מסכתא היא כדאמרינן בהגוזל קמא (ב"ק דף קב.) ובפ"ק דע"ז (דף ז.) ואפי' לא הוי הדא מסכתא צריך לפרש למה כשנית מסכתא זו אחר ב"מ כדאשכחן דדייק גמ' בריש מס' שבועות (דף ב:) מכדי תנא ממכות סליק מ"ש דקתני שבועות וכן בכמה מקומות והא דאמר (ב"ק קב.) בתרי מסכתות אין סדר למשנה היינו לענין מחלוקת ואח"כ סתם משום דרבי לא שנה לתלמידיו כסדר המסכתות ופעמים שנה האחרונה קודם הראשונה [א] ואומר"י דהיינו טעמא משום דקאי אהך פירקא דלעיל (ב"מ דף קטז:) הבית והעלייה של ב' שנפלו חולקים בעצים וכו' וקרי להו התם בגמ' שותפין וקתני נמי (שם דף קיז.) ב' גנות זו ע"ג זו וירק בינתים דהוי ענין שותפות: **כפיסין.** מפרש בגמ' ארזי וקשה לר"י והכתיב (חבקוק ב) וכפיס מעץ יעננה משמע שהוא של עץ ואומר"י דשמא היו מניחין עצים מלמעלה ומלמטה: **בגויל** זה נותן ג' טפחים כו'. והא דלא קאמר בגויל ו' טפחים משום דלא נטעי למימר ו' לכל אחד ולי"מ אמאי אצטריך למיתני מדת גויל וגזית כיון דתנן הכל כמנהג המדינה כמו שנהגו כן יעשו וי"ל דאם נהגו יותר מגויל לא יעשה [ב] וכן כולם אלא כשיעור המפורש ומיהו אם נהגו לעשות פחות מד' יעשה דאפילו אם נהגו בשלא ודפנא יעשה כדמפרש בגמרא ולי"מ ומאי בעי בגמ' הכל כמנהג המדינה לאתויי מאי ומשני לאתויי אפרא דטיני בשלא ודפנא לימא לאתויי כמנהג כל המקומות כמו שנהגו ונראה לר"ת דדוקא בשלא ודפנא אבל פחות מכאן אפילו נהגו מנהג הדיוט הוא [ג] ותוכיח מכאן דיש מנהגים שאין לסמוך עליהם אפילו היכא דתנן הכל כמנהג המדינה: **לפיכך** אם נפל הכותל וכו'. פי' לפי שבונים הכותל בעל כרחם או משום דהקנו זה לזה לעשות גודא לאיגנא קמא וכגון דידוע לנו עדיין ווזכרים שהקנו זה לזה ולאיגנא בתרא משום היזק ראיה ולי"ת ומאי איריא משום דבונין הכותל בעל כרחם בלאו הכי נמי הוי של שניהם אפי' נפל לרשותא דחד מינייהו כיון דלאין חזית לא לזה ולא לזה כדפריך בגמרא[ד] גבי בקעה לא יעשה חזית לא לזה ולא לזה ואי הוה דהאיך דנפל לרשותו מאי פריך הא צריך לעשות חזית שלא יפול לרשות אחר ויאמר שלו הן והא דאמרינן בהגוזל (ב"מ דף ק.) גבי מחליף פרה בחמור וכן בריש הבית והעלייה (שם דף קטז:) וליחזי ברשות דמאן קיימא וליהוי אידך המוציא מחבירו עליו הראיה היינו משום דהתם מתחילה מבורר היה הדבר וברשות אחד מהן נולד הספק אבל הכא מעיקרא נולד הספק ואם היו באין לחלוק בעוד שהכותל קיים היו חולקין בשוה מספק אפילו לרבנן דסומכוס דלית להו ממון המוטל בספק חולקין הכא מודו כיון דליכא הכא מוקח לזה יותר מלזה הילכך אפילו נפל לרשותא דחד מינייהו לא יפסיד האחר כמו והא דלא אמר הכא כל דאלים גבר כמו בזה אומר של אבותי (לקמן דף לד:) התם הוא דליכא דררא דממונא אבל הכא איכא דררא דממונא ומתרץ ר"י דהיינו הך דפריך בגמרא[ה] פשיטא כדפירש בקונטרס דאפילו לא פסיק לן דינא דממניתין שמתחילה בין שניהם עשאוה בעל כרחם היו חולקין בשוה ואפילו דנפל לרשותא דחד מינייהו כדמוכח גבי בקעה ומשני לא צריכא דנפל לרשותא דחד מינייהו פירוק ושהו ברשותו הרבה מהו דתימא כיון דשהו ברשותו הרבה ניהמניה שעשאוה כולה [ו] מיגו דאיבעי אמר ממך לקחתיה והיה נאמן משום דשהו הרבה ואף על גב דאמר בריש הבית והעלייה דשותפין לא קפדי אהדדי הכא מיירי דשהו יותר מכדי תילות דאטו משום דשותפין ניהו לא יקפידו עד עולם ולא דמי לגודרות דאין להם חזקה (לקמן דף לו.) לפי שאין ידוע ביד מי הם אבל הכא לא היה לו להשהותו כל כך ברשותו קמ"ל כיון דמעיקרא על שניהם היה לעשות לא מהימן לומר שהוא עשה הכל דמיגו במקום עדים הוא דלאן סהדי שלא עשאה לבדו כיון שהיה יכול לדחוק את חבירו כדין שהיה עושה עמו אבל בבקעה אם שהו הרבה היה נאמן לומר שעשאה כמיגו דאי בעי אמר לקחתיה ואפי' שיהיה אינו אלא מאבנים אבל מקום הכותל לעולם פשיטא שחולקין אותו ואידי דנקט אבנים נקט המקום:

גליון הש"ס

הגהות הב"ח

מוסף רש"י

מוסף תוספות

רבינו גרשום

מיומנויות של ניתוח מידע וחלוקה לפי נושאים.

"השותפין שרצו לעשות מחיצה" משנה הראשונה במסכת בבא בתרא

1. **הבנת פשט המשנה**:

קרא את המשנה בפתיחת הפרק (בבא בתרא ב.. מהו הנושא המרכזי והעקרוני בו עוסקת המשנה?

_____

_____

2. **שימוש בפירוש רש"י**:

קרא רש"י ד"ה השותפין והסבר מהו סוג החצר שבו מתנהל הדיון במשנה על בניית הכותל, וכיצד רש"י מבהיר את הקשר בין המשנה והברייתא לסוג חצר ספציפי זה.

_____

_____

_____

3. **פרטי בניית הכותל**:

א. **מהם ארבעת** סוגי חומרי הבנייה המוזכרים במשנה ?

_____

_____

ב. **מהו רוחב** הכותל המינימלי שנקבע עבור כל סוג חומר?

_____

_____

ג. **כיצד רוחב** זה משפיע על חלוקת השטח בין השותפים?

_____

_____

_____

4. **מחלוקות ודיני ממונות**:

א. אם אחד מהשותפים רוצה לבנות כותל יקר (למשל, מ״גזית״) בעוד חברו מעוניין בכותל פשוט וזול (למשל, מ״לבנים״), **האם הוא יכול לכפות עליו את בניית הכותל היקר, ומדוע?**

_____

_____

_____

ב. בהנחה שהכותל נפל לאחר שנים רבות, **מהי הסיבה** לכך שאף אחד מהשותפים לא יכול לטעון כי כל הכותל היה שייך לו? **נמק והסבר** את ההיגיון שמאחורי פסיקה זו.

_____

_____

_____

מיומנות ניתוח מידע והסקת מסקנות

5. הבחנה בין גינה לבקעה:

א. על פי המשנה, **מהו הגורם העיקרי** הקובע **האם ניתן** לחייב שותף לבנות גדר בין הנכסים? **והסבר** את ההבדל בין דין ״גינה״ לדין ״בקעה״.

_____

_____

_____

בנייה חד צדדית

ב. אם אחד השותפים מחליט לבנות את הכותל לבדו (״כונס לתוך שלו ובונה״), **מהם התנאים והתוצאות של פעולה זו**? התייחס לשאלת מיקום הכותל ומי הבעלים של המקום והאבנים אם הכותל נופל.

_____

_____

_____

_____

הסכמת השותפים:

ג. **תאר** מה מתרחש כאשר שני השותפים מסכימים יחד על בניית הכותל ("עשו מדעת שניהן"). **היכן מוקם הכותל וכיצד** נקבעת הבעלות על המקום והאבנים במקרה של נפילה?

_____

_____

_____

_____

מהות הקניין:

ד. **הסבר** את ההיגיון העומד מאחורי הקביעה במשנה כי מיקום הכותל והאבנים שייכים לבעלים שהשקיעו בהם. **כיצד** המשנה מבחינה בין שותפות מלאה לבין בנייה חד-צדדית?

_____

_____

_____

_____

יחידה 5

היזק ראיה שמיה היזק או לא

שאלות לניתוח סוגיית "היזק ראיה"

דף ב' ע"א – ב' ע"ב בונים את הכותל באמצע

1. **מיומנות הבחנה בין שיטות:**

הגמרא מביאה שתי שיטות מנוגדות בדיון האם : "היזק ראיה לאו שמיה היזק" או "היזק ראיה שמיה היזק."

הסבר בקצרה את ההבדל המהותי בין שתי השיטות **ומה ההשלכה ההלכתית לכך?**

_____

_____

_____

2. **פירוש המילים וההשלכות:**

א. **כיצד** חשבו בני הישיבה לפרש את המילה "מחיצה "המוזכרת במשנה? _____

ב. **מהיכן** הוכיחו דבריהם? _____

_____

ג. **מה ההשלכה** המעשית לפירוש זה לגבי חיוב שותף לבנות כותל ?

_____

_____

ד. **מה** האפשרות השנייה לפרש את המילה "**מחיצה**" המוזכרת במשנה?_____

ה. **מהיכן המקור לפירוש זה?** _____

_____

ו. **מה ההשלכה** המעשית לפירוש זה לגבי חיוב שותף לבנות כותל?

_____

_____

3. **<u>הוכחות וקושיות:</u>**

א. **הסבר** את ההוכחה או הראיה שעל פיה הגמרא מבססת את הטענה ש"היזק ראיה לאו שמיה היזק."

_____

_____

_____

ב. **איזו קושיה** לשונית מציגה הגמרא על שיטת "היזק ראיה לאו שמיה היזק"?

_____

_____

4. **הכרעה ויישום:**

א. באר את תשובת הגמרא לקושיה.

_____

_____

ב. **האם** התקבלה ההלכה ש"היזק ראיה שמיה היזק" או לא? **נמק** את תשובתך.

_____

_____

_____

יחידה –6

סוגיית סתירת בית כנסת דף ג:

ג: השותפין פרק ראשון בבא בתרא

מיומנויות של ניתוח סוגיה תלמודית והתמצאות במבנה הדיון:

שאלות לניתוח סוגיית הריסת בית כנסת ישן

1. הלכה בסיסית ופרשנותה:

א. מהי ההלכה שפוסק רב חסדא לגבי הריסת בית כנסת ישן?

_____

_____

2. **מה** הסיבה לפסיקת ר' חסדא **? עיין בפירוש רש"י** והסבר את המשמעות של המונחים :
"פשיעותא "ו"צלויי" בהקשר זה.

_____
_____
_____
_____

3. **מיומנות ניתוח מקורות ושיקולים הלכתיים:**

א. **מתי** יהיה מותר להרוס בית כנסת ישן לפני שבונים את החדש, על פי אחד מהטעמים בגמרא **? הסבר את הטעם ואת התנאים לכך.**

_____
_____

ב. **תאר והסבר** את המעשה של מרימר ומר זוטרא **(עיין בפירוש רש"י) ומה לומדים מהנהגתם ?**

_____
_____
_____

4. **מעקב אחר דיון תלמודי:**

א. **מהן שתי** השאלות שהציג רבינא בפני רב אשי לגבי הריסת בית כנסת ישן **?**

_____
_____
_____

ב. **מה הייתה** התשובה של רב אשי לכל אחת מהשאלות **?**

_____
_____
_____

ג. **"אי הכי בנו נמי" הסבר** את שאלת הגמרא **?**

_____
_____
_____

5. הכרעה הלכתית מתוך מעשה:

א. הגמרא מביאה סיפור שהתרחש עם רב אשי בנוגע להריסת בית כנסת. **תאר את הסיפור והסבר מדוע רב אשי נהג כפי שנהג.**

_____
_____
_____
_____

ב. הסבר את המושג "תיוהא " כפי שמוזכר בקטע, **ומה ההשלכה ההלכתית של מצב זה.**

_____
_____
_____

ג. איזו הלכה למדת מהסוגיא עד היכן מצוות פדיון שבויים**?**

_____
_____
_____
_____

יחידה-7

הלכות גבאי צדקה –דף ח' ע"ב

סוגיא זו עוסקת בדינים הנוגעים לגבאי צדקה כיצד צריכים להתנהג בכספי צדקה, כמה גבאים צריכים לטפל בקופה, והאם יכולים לכפות על מצוות צדקה.

למד את הסוגיא והשלם בכמה אנשים מתבצע כל אחד מהשלבים הבאים **בצדקה** ומדוע.

שאלות ללמידת סוגיית "דיני גבאי צדקה"

מיומנות שפתית ידע הבנה והסקת מסקנות

1. **הבחנה בין קופה לתמחוי**:

א. **הסבר** את ההבדל העקרוני בין "**קופה** "לבין "**תמחוי** "כפי שמוזכר בגמרא, מבחינת סוג המגבית והתדירות שבה הם נאספים ומחולקים.

_____

_____

_____

ב. **הסבר מדוע** נדרש מספר שונה של גבאים לכל אחד מהשלבים (גבייה וחלוקה) עבור כל מערכת (קופה ותמחוי).

_____

_____

_____

2. **מקורות**

א. **מהיכן** למדים חז"ל את הכלל ש"אין עושים שררות על הציבור פחות משניים?"

_____

_____

_____

ב. **מה ההבדל** בין גביית צדקה לבין ניהול קופה, **וכיצד** הבדל זה משפיע על מספר האנשים הנדרש בכל פעולה?

_____

_____

_____

3. **דין כפייה בצדקה**:

א. **הסבר מהי** הכפייה שמותר להפעיל על אדם כדי שישלם צדקה, **ובאילו מקרים** הכפייה מותרת.

_____

_____

_____

_____

ב. תוספות (ד"ה יאכפיה לרב נתן) מקשה על מעשה רבא ש"כפה את רב נתן בר אמי" לשלם צדקה. **הסבר** את שאלת התוספות **והבא שניים** מהתירוצים שהוא מציע על מנת ליישב את הקושיה.

_____

_____

_____

_____

4. **יושרה ציבורית**:

א. הגמרא מפרטת שלושה אמצעים שבהם גבאי הצדקה נדרשים לנקוט כדי למנוע חשד בגניבה. **מנה את** שלושת האמצעים **והסבר את ההיגיון** העומד מאחורי כל אחד מהם.

_____

_____

_____

ב. **מהו הדין** לגבי מינוי שני אחים לניהול כספי הציבור (צדקה)? **מהם** השיקולים ההלכתיים שמאחורי פסיקה זו?

_____

_____

_____

_____

<u>זכות מצות הצדקה – דף ט ע"ב –י ע"א</u>

ואמר רבי יצחק: כל הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמפייסו בדברים - מתברך בי"א ברכות.

<u>הנותן פרוטה</u> לעני מתברך ב**שש ברכות**, דכתיב: (ישעיהו נח, ז-ט) "הֲלוֹא פָרֹס לָרָעֵב לַחְמֶךָ וַעֲנִיִּים מְרוּדִים תָּבִיא בָּיִת כִּי תִרְאֶה עָרֹם וְכִסִּיתוֹ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם"

1. א. עיין בנביא ישעיהו נח וצטט מהפסוק את שש הברכות שמתברך נותן פרוטה לעני?

א. _____

ב. _____

ג. _____

ד. _____

ה. _____

ו. _____

ב. **הסבר בלשונך** שתיים מהברכות שכתבת בשאלה הקודמת?

_____

_____

_____

<u>והמפייסו בדברים</u> מתברך ב**אחת עשרה ברכות**, שנאמר: (ישעיהו נח, י-יב) "וְתָפֵק לָרָעֵב נַפְשֶׁךָ וְנֶפֶשׁ נֶעֱנָה תַּשְׂבִּיעַ וכו'"

2.א. עיין בנביא וצטט מהפסוק את אחת עשר הברכות שמתברך מפייס עני בדברים?

א. _____

ב. _____

ג. _____

ד. _____

ה. _____

ו. _____

ז. _____

ח. _____

ט. _____

י. _____

יא. _____

ב. **הסבר בלשונך** 3 ברכות מהברכות שכתבת בסעיף הקודם?

_____

_____

_____

ג. כתוב ספור המובא בגמרא או ספור אחר שמצאת על מעלת הצדקה ?

_____

_____

_____

_____

_____

יחידה 8 -

<u>מבחן מסכם</u>

1. "השותפין שרצו לעשות מחיצה בחצר, אם נפל הכותל המקום והאבנים של שניהם"
מה הסיבה שאם נפל הכותל לאחר זמן המקום והאבנים של שניהם?

_____

_____

2. הגמרא מביאה ב' פירושים למילה כותל 1. גודא 2. פלוגתא
א. **באר** את הוכחת הגמרא ללשון גודא? ב. **באר** את הוכחת הגמרא ללשון פלוגתא?

א._____

_____

ב._____

_____

3. **כיצד** הוכיחה הגמרא מהמשנה שהיזק ראיה לא שמיה היזק?

_____

_____

_____

4. **מדוע** אסור לסתור בית כנסת עד שיבנה חדש? (2)

_____

_____

_____

5. **מה הדין** כשיש מקום אחר להתפלל, **ובאיזה** מקרה הותר בכל מקרה לסתור ?

_____

_____

_____

6. קופה של תמחוי **בכמה** גובים, ובכמה מחלקים **ומדוע**?

_____

_____

_____

7. **מתי** גובים מבני העיר לתמחוי **ולמי** נותנים ?

_____

_____

_____

8. **מדוע** עבודתם של גבאי צדקה נחשבת שררה?

_____

_____

_____

בהצלחה